

TIL VA MADANIYAT INTEGRATSIYASI: EFL TA'LIMIDA SAMARALI YONDASHUVLAR

<https://doi.org/10.5281/zenodo.19352754>

Maxmudova Sabina Boburovna, Madaminova Oydinoy G'ayratovna

O'zbekiston Davlat Jahon Tillari Universiteti, 3-kurs talabalari

Ilmiy rahbar: E'zoza Rahmatova

Email: sabinamahmudova00@gmail.com

oydinoymadaminova264@gmail.com

Tel: +998 97 367 22 55, +998 94 262 07 01

ИНТЕГРАЦИЯ ЯЗЫКА И КУЛЬТУРЫ: ЭФФЕКТИВНЫЕ ПОДХОДЫ В ОБУЧЕНИИ АНГЛИЙСКОМУ ЯЗЫКУ КАК ИНОСТРАННОМУ

Махмудова Сабина Бобуровна, Мадаминова Ойдиной Гайратовна

*Студентки 3 курса, Узбекский Государственный Университет Мировых
Языков*

Научный руководитель: Эъзоза Рахматова

INTEGRATION OF LANGUAGE AND CULTURE: EFFECTIVE APPROACHES TO TEACHING ENGLISH AS A FOREIGN LANGUAGE

Maxmudova Sabina Boburovna, Madaminova Oydinoy G'ayratovna

3rd-year students, Uzbekistan State World Language University

Supervisor: E'zoza Rahmatova

Annotatsiya

Mazkur maqolada ingliz tilini o'qitishda til va madaniyat integratsiyasining ahamiyati tahlil qilinadi. Madaniyatga asoslangan yondashuvlarning o'quvchilar motivatsiyasi, kommunikativ kompetensiyasi va interkultural ongiga ta'siri ilmiy asosda yoritiladi. Kalit so'zlar: til va madaniyat, EFL, interkultural kompetensiya, kommunikativ yondashuv, madaniyatga asoslangan ta'lim

Аннотация

В статье анализируется значение интеграции языка и культуры в обучении английскому языку. Рассматривается влияние культурно-

ориентированного обучения на мотивацию, коммуникативную компетенцию и межкультурное сознание учащихся.

Ключевые слова: язык и культура, EFL, межкультурная компетенция, коммуникативный подход, культурно-ориентированное обучение

Abstract

This article analyzes the importance of integrating language and culture in EFL education. It highlights the impact of culture-based approaches on students' motivation, communicative competence, and intercultural awareness.

Keywords: language and culture, EFL, intercultural competence, communicative approach, culture-based learning

KIRISH

Zamonaviy til o'qitish nazariyasida til va madaniyat o'zaro uzviy bog'liq tizim sifatida qaraladi. Til faqat kommunikativ vosita bo'lib qolmay, balki madaniyatni uzatuvchi va shakllantiruvchi asosiy mexanizm hisoblanadi. Shu sababli ingliz tilini o'qitishda madaniy komponentni hisobga olish zamonaviy pedagogikaning muhim yo'nalishlaridan biri sifatida e'tirof etilmoqda. Kramsh (1998) tilni "madaniyat tashuvchisi" sifatida ta'riflab, til o'rganish jarayonida madaniyatni integratsiya qilish zarurligini ta'kidlaydi [1]. Byram (1997) esa interkultural kompetensiyani til o'rganishning asosiy maqsadlaridan biri sifatida ko'rsatadi [2]. Uning fikriga ko'ra, til o'rganuvchi nafaqat grammatik bilimga ega bo'lishi, balki turli madaniyat vakillari bilan samarali muloqot qila olish qobiliyatiga ham ega bo'lishi kerak.

Globallashuv sharoitida ingliz tilining xalqaro aloqa vositasi sifatida keng tarqalishi turli madaniyatlar o'rtasidagi aloqalarni kuchaytirmoqda. Bu esa ta'lim jarayonida madaniyatlararo yondashuvni joriy etishni talab etadi. Mazkur maqolaning maqsadi ingliz tilini o'qitishda til va madaniyat integratsiyasining nazariy asoslarini tahlil qilish hamda uning amaliy samaradorligini aniqlashdan iborat.

METODLAR

Mazkur tadqiqot sifat (qualitative) metodologiya asosida olib borildi. Tadqiqotning birinchi bosqichida til va madaniyat integratsiyasiga oid nazariy manbalar tahlil qilindi. Kramsh (1998), Byram (1997), Hall (1997) va Risager (2007) kabi olimlarning ishlari o'rganildi [1][2][3][4].

Ikkinchi bosqichda pedagogik kuzatuv metodi qo'llanildi. Ingliz tili darslarida madaniyatga asoslangan yondashuvlardan foydalanish jarayoni o'rganildi. Xususan, o'quvchilarning madaniy mavzularga bo'lgan qiziqishi, ishtiroki va kommunikativ faolligi tahlil qilindi.

Uchinchi bosqichda esa amaliy darslar tahlil qilindi. “Milliy bayramlar”, “An’anaviy taomlar”, “Madaniy qadriyatlar” kabi mavzularda tashkil etilgan mashg’ulotlar o’rganilib, ularning samaradorligi baholandi.

NATIJALAR

Tadqiqot natijalari madaniyatga asoslangan yondashuvlarning o’quvchilar rivojiga ijobiy ta’sir ko’rsatishini tasdiqladi. Avvalo, bunday darslarda o’quvchilarning motivatsiyasi sezilarli darajada oshgani kuzatildi. O’quvchilar o’zlariga yaqin va tushunarli mavzular asosida tilni tezroq o’zlashtirdi. Masalan, “Navro’z bayrami” mavzusida ingliz tilida suhbat tashkil etilganda o’quvchilar faol ishtirok etdi va o’z fikrlarini erkin ifodaladi. Shuningdek, “Uzbek traditional food” mavzusida o’quvchilar milliy taomlar haqida ingliz tilida taqdimotlar tayyorladi.

Bundan tashqari, o’quvchilarning interkultural kompetensiyasi ham rivojlandi. Ular turli madaniyatlarni taqqoslash orqali global dunyoqarashga ega bo’la boshladi. Masalan, “Navro’z va Christmas” bayramlarini taqqoslash orqali o’quvchilar madaniyatlararo farqlarni tushundi.

MUHOKAMA

Olingan natijalar Kramsch (1998) tomonidan ilgari surilgan nazariyani tasdiqlaydi, ya’ni tilni madaniyatdan ajratib o’rganish mumkin emas [1]. Tadqiqotda ham madaniyat integratsiyasi til o’rganishni yanada samarali qilgani aniqlandi. Byram (1997) interkultural kompetensiyani til o’rganishning asosiy natijasi sifatida ko’rsatadi [2]. Ushbu tadqiqot natijalari ham bu fikrni qo’llab-quvvatlaydi. O’quvchilar faqat tilni emas, balki boshqa madaniyatlarni tushunish qobiliyatini ham rivojlantiradi. Shu bilan birga, madaniyatga asoslangan ta’lim o’quvchilarda bag’rikenglik, hurmat va ochiq fikrlash kabi ijtimoiy kompetensiyalarni ham shakllantiradi. Bu esa zamonaviy jamiyat uchun muhim ko’nikmalardan hisoblanadi.

XULOSA VA AMALIY TAVSIYALAR

Xulosa qilib aytganda, til va madaniyat integratsiyasi ingliz tilini o’qitishda yuqori samaradorlikni ta’minlaydi. U o’quvchilarning motivatsiyasini oshiradi, kommunikativ kompetensiyasini rivojlantiradi va interkultural ongini shakllantiradi. Shu asosda ta’lim jarayonida madaniyatga asoslangan metodlardan keng foydalanish, o’quvchilarga o’z madaniyatini ingliz tilida ifodalash imkoniyatini yaratish hamda turli madaniyatlarni taqqoslashga yo’naltirilgan topshiriqlarni joriy etish tavsiya etiladi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. Kramsch, C. (1998). “Language and Culture”. Oxford University Press.

2. Byram, M. (1997). "Teaching and Assessing Intercultural Communicative Competence". Multilingual Matters.
3. Hall, E. T. (1997). "Beyond Culture". Anchor Books.
4. Risager, K. (2007). "Language and Culture Pedagogy". Multilingual Matters.
5. Tomalin, B., & Stempleski, S. (1993). "Cultural Awareness". Oxford University Press.